är ristad av Torkel, har antagligen varit en dotter av Toste och Torun, som ombesörjt denna väldiga vård över Assur, den längst levande av hennes morbröder, och på samma sten förtäljer om sin frejdade möderneätt. Vilken ställning Torkel ägt, är ej klart; en frände synes han hava varit, då han rest, ej blott ristat. Än mindre kan sägas, om även Ög. 85 Hälf och Torer hört till dessa ätter.

C. F. Nordenskjöld, Reseber. 1870, s. 43, uppgiver, att man vid reparation av stenfoten i Högby prästboställes flygelbyggnad på sommaren 1869 upptäckt ett runstensfragment men försummat att taga det tillvara.

---

88. Axstad, Högby sn, Göstrings hd.

Pl. XXVIII. Fig. 2.

Litteratur: B. 887; L. 1186; W. 152; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland* 2, s. 724; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT.* I, s. 70; *Reseber.* 1870, s. 47, teckn. pl. VII; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra*, s. 8, teckning; teckning av L. C. Wiede i statens hist. museum.

Runstenen står c. 180 m öster om Axstads by och har förr tjänat som grindstolpe.

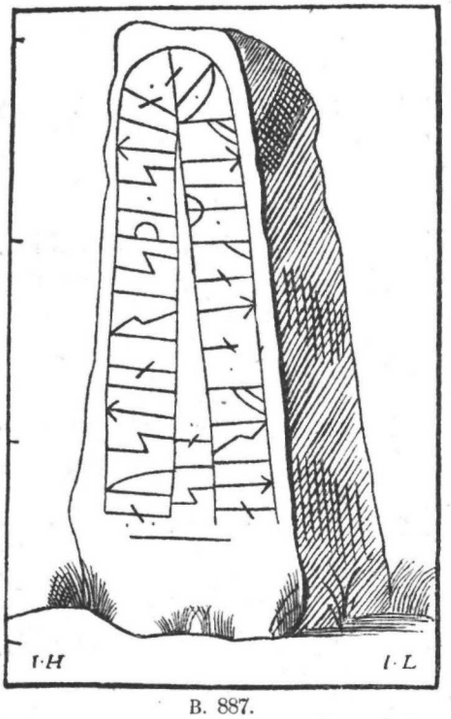

B. 887.

Nordenskjöld meddelar, att stenen av allmogen kallas »Kyrkosten», emedan den, som man säger, varit satt till märke, där Högby kyrka fordom var ämnad att byggas, och detta namn är ännu bekant i trakten.

Ämnet är granit. Höjden är 1,54 m, bredden vid foten 64 cm, vid toppen av nedre slinglinien 38 cm. Slingans bredd är 15—16 cm.

Inskriften begränsas i sin helhet nedåt av en rak linie alldeles invid jordytan, varefter en punkt följer. I **stin** är **i** blott 12 cm på grund av en skada i toppen, som torde funnits före ristningen, på **n** har en skada nästan förstört vänstra kännestrecket. Uti **ayftiʀ** är **a** mot Nordenskjölds bestridande fullt säker som självständig runa; dess stav är visserligen en förlängning av nedre slinglinien, men kännestrecket är icke någon sådan av det i **n** i **sin** utan fullt tydlig och med en motsatt riktning till detta; uti **y** är pricken alldeles säker. I **kata**, vars runor äro fullt tydliga, saknar **t** högra kännestrecket på grund av en skada; i det sista **a** är kännestrecket skadat. Uti **frita** saknar **i** troligen prick, ty den utvidgning, som finnes på stavens mitt, framträder blott på vänstra sidan och synes naturlig; **t** är alldeles tydligt, om ock kännestrecken äro något flacka. Mellan slingan står nedifrån uppåt utan föregående skiljetecken **sin**·.

Inskriften är alltså följande:

I slingan: · **austin** · **risþi** · **stin** · **ayftiʀ** · **kata** · **frita** · Mellan slingorna: **sin** ·
5 10 15 20 25 30

Det kan icke avgöras, om **kata** är ack. sing. av fsv. *Gadde* eller fsv. *Käte*, vilka namn båda anföras av Lundgren, *Personnamn från medeltiden.*

Översättning: Östen reste stenen efter Gadde (l. Kate), sin frände.

---

89. Skrukeby Holagård, Högby sn.

Pl. XXVIII. Fig. 3.

Litteratur: W. 151; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT.* I, s. 66; *Reseber.* 1870, s. 39, 42, teckn. pl. VII; teckning av L. C. Wiede i statens hist. museum; E. Ihrfors, *Ostrog. sacra*, s. 8, teckn.

Vid nybyggnaden av Högby kyrka framkördes 1869 runstenen, som förut ej var känd, från Västra Skrukeby Holagårds ägor från en mark, som var ämnad att odlas, men så fort ristningen varsnades, lades stenen åsido för att resas. Runstenen står nu rest på Högby nya kyrkogård i sydvästra hörnet av kyrkoherden A. M. Ahlqvists grav. En på samma gång från samma ställe hämtad bautasten står i nordöstra hörnet. Denna grav ligger vid kyrkogårdens västra ringmur.

Ämnet är granit. Höjden är 1,23 m, bredden 50 cm från vänstra kanten till högra slingans inre linie; större delen av den högra slingan och slingan utanför denna är ristad på den kullriga kanten. Slingans bredd är 10—11 cm.

Nedanför korset finnes måhända ett ormhuvud.

Inskriftens början är dold under jorden. Ingen runa finnes dock före **u** uti **urmar**. På det sista **r** äro övre kännestrecket och mellanstrecket någorlunda tydliga, nedre strecket nästan oskönjbart. Då Nordenskjöld läser **s** och Ihrfors vänstra halvan av ᛦ, beror detta på urskolningar, varav i synnerhet den senare ser ut som huggen. Efter kolon följer **risti**. **i** mellan **r** och **s** sammanfaller till övre delen med fördjupningen nedom en avsats, nedre delen skönjes. Före **kuml** finnes intet skiljetecken, ej heller finnes något **b** mellan **m** och **l**.

Inskriften är som följer:

Huvudslingan: **urmar : risti kuml : iftʀ : eskil · br**
5 10 15 20

I slinga t. h. om högra slingan nedifrån uppåt: **uþur · sin** ·
25 30

Namnet **urmar** motsvarar isl. *Ormarr*, fsv. *Ormar Svarte* Dalsl., SRP. n. 1364 (1378).

Översättning: Ormar reste minnesmärket efter Äskil, sin broder.